

Oversigt

SPECIALISERINGSNIVEAUER

Almen genoptræning
Rehabilitering på specialiseret niveau
Specialiseret genoptræning

Genoptræning versus rehabilitering

REHABILITERING
Ordnede forløb af fysioterapi, fysioaktivitet og træning af aktiviteter/egenoptræning. Formålet er at genskabe funktion efter sygdom eller skade. Behandling af patienter med kroniske sygdomme og funktionsevnen udvides eller holdes stabil.

TRÆNING
Ordnede forløb af fysioterapi og andre aktiviteter/egenoptræning. Formålet er at bevare funktion og være til bæk funktionen. Formålet er at bevare funktion efter sygdom eller skade. Behandling af patienter med kroniske sygdomme og funktionsevnen udvides eller holdes stabil.

Specialiseringsniveauer

Almen genoptræning
Rehabilitering på specialiseret niveau
Specialiseret genoptræning

Genoptræningsplanen

- En lægeledt forløb, hvor patienten efter udskrivelse fra hospitalet har behov for genoptræning / rehabilitering, behandler specialiseret niveau.
- Praktisk indberetning af hjemskaderehabilitering vurderes indikation for genoptræning og specialiseringsniveauet oftest i samarbejde med andre sundhedsprofessionelle.
- Vurderingen bærer på aktuel funktionsniveau, aktuelt genoptræningsbehov og potentielt for bedring.
- Rehabilitering på specialiseret niveau: Specialisering minimum på regionsfunktionsniveau f. Sundhedsstyrelsens specialisevejledninger.

Rehabilitering på specialiseret niveau

Udarbejdes på relevant specialafdeling minimum regionsfunktionsniveau f. Sundhedsstyrelsens specialisevejledninger.

Almen genoptræning

- Komunen skal på baggrund af en sundhedsdaglig vurdering afgive, hvorvidt borgeren har behov for genoptræning på besat eller avanceret niveau.
- Komunen visiterer borgeren til de konkrete indsatser.

Genoptræning på basalt niveau

Funktionsniveau:

- Patienten har typisk **stabile** og **afgrænsede** funktionsnedsættelser.
- Ingen komplikationer under behandlingsforløbet af betydning for funktionsniveau og genoptræningsindsatsen.

Behov:

- Genoptræningsindsatser, der primært varetages af autoriserede sundhedsprofessioner med **generelle kompetencer** inden for deres fag.

Genoptræning på avanceret niveau

Funktionsniveau:

- Patienten har typisk **omfattende** funktionsnedsættelser ofte af betydning for flere livsområder (arbejd, social eller bevaringsfaglig).
- Eventuelt komplikationer under behandlingsforløbet af betydning for funktionsniveau og genoptræningsindsatser.

Behov:

- Genoptræningsindsatser, der primært varetages af autoriserede sundhedsprofessioner med **specielle kompetencer** inden for deres fagområde.
- Nogle patienter vil have behov for, at genoptræningen koordineres med andre rehabiliteringsindsatser på avanceret eller specialiseret mhp. at opnå fuld eller delvist mulig funktionsniveau.

Rehabilitering på specialiseret niveau

Funktionsniveau:

- Patienten har typisk **komplekse, omfattende, ustabile og/eller alvorlige** funktionsnedsættelser af væsentlig betydning for et eller flere livsområder.
- Ofte et omfattende mentalt funktionsnedsættelser.

Behov:

- Patienterne har behov for både genoptræningsindsatser og andre rehabiliteringsindsatser, som varetages af autoriserede sundhedsprofessioner og andre fagpersoner med **specialiserede kompetencer** inden for deres fagområde.
- Særligt krav til tverrfaglig og helhedsorienterede forløb, timing og organisering.

Genoptræning på specialiseret niveau

Funktionsniveau:

- Patienter har typisk **komplekse, omfattende, ustabile og/eller alvorlige** funktionsnedsættelser af væsentlig betydning for et eller flere livsområder.
- Eventuelt alvorlige komplikationer i behandlingsforløbet af betydning for funktionsniveau og genoptræningsindsatser.

Behov:

- Genoptræningsindsatser, der primært varetages af autoriserede sundhedsprofessioner med **specielle kompetencer** inden for deres fagområde.
- Ofte et krav til tæt koordinering af genoptræning, udredning og ambulante sygeplejeforløb. Det kan være et patientaktivt og patientcentreret forløb.
- Der kan anvendes særligt udstyr som kræver særlige kompetencer til indsatser.

FØLGENDE SLIDES ER MÅLRETTEDE HJERNESKADEREABILITERING

Rehabilitering på specialiseret niveau

- Udarbejdes på relevant specialafdeling minimum regionsfunktionsniveau f. Sundhedsstyrelsens specialisevejledninger for neurologi.
- Hjemskaderehabilitering
- Er patienten er indlagt på en afdeling i sygehus, der ikke er godkendt til varetagelse af hjemskaderehabilitering på minimum regionsfunktionsniveau, bør genoptræningsplanen udarbejdes i samarbejde med en afdeling med minimum regionsfunktionsniveau.

Intensitet i forløbet

- Tilrettelæggelse og graduering efter borgerens individuelle behov, potentiale og ressourcer mhp., at funktionsniveauet fortsat forbedres i forhold til fastsatte mål.
- Genoptræning på basalt niveau: Indsatser minimum 2 gange ugentligt varetages af en eller flere faggrupper, som oftest ergo- og fysioterapeuter.
- Genoptræning på avanceret niveau: Typisk indsatser minimum 3 gange om ugen varetages af to eller flere faggrupper.
- Rehabilitering på specialiseret niveau: Ofte en kombination af indsatser fra mindst tre faggrupper og med indsatser minimum fem dage om ugen, gerne dagligt og ofte flere gange dagligt.

Genoptræning på basalt niveau – eksempel på målgruppe

Lette og afgrænsede sensorimotoriske funktionsnedsættelser og aktivitetsbegrænsninger:

- Omring for sig selv samt bevægelse og farten.
- Kognition: koncentration, hukommelse, indlæring, planlægning eller organisation.
- Træthed/problematikker med aftrængt betydning for aktivitet og deltagelse.

Behov:

- Omfattende funktionsvurderelse og koordineret for den aktuelle behov, og genoptræning på basalt niveau er tilstrækkeligt til at opnå forventet forbedring af funktionsniveau.

Genoptræning på basalt niveau – kvalitet

Kompetencer:

- Grundlæggende viden om eget fag samt neurologi og hjemskaderehabilitering.
- Færdigheder som rummer tidlige og grundlæggende erfaring med eget fag samt hjemskaderehabilitering.

Volumen:

- Arbejder ugentligt med genoptræning og/eller rehabilitering eller rehabilitering hjemskadere.

Koordination og samarbejde:

- Samarbejde mellem de involverede fagpersoner. Primært sundhedsrådgiver.

Genoptræning på avanceret niveau – eksempel på målgruppe

Moderate og omfattende sensorimotoriske funktionsnedsættelser og aktivitetsbegrænsninger ift.:

- Omring for sig selv, bevægelse og farten. Der kan være behov for problemløser som er medicinsk behandlingsvarede.

Lette til omfattende funktionsnedsættelser og aktivitetsbegrænsninger ift.:

- Erindring, herunder dygtig.
- Kommunikation, herunder dygtig, alene og kognitive kommunikationskompetencer.
- Syn eller opmærksomhed, så som her og der eller noget.
- Navigation, kompasretning, opmærksomhed på tid, sted, hukommelse, indlæring, planlægning eller problemløser af væsentlig betydning for personens daglige liv.
- Altid i personligt indtæg, indtæg, demokritik eller agtation.
- Det emotionelle: stemning, temperaments, motivation eller empati.

Genoptræning på avanceret niveau – kvalitet

Kompetencer:

- Indgående og specifik viden om neurologi og hjemskaderehabilitering.
- Færdigheder som rummer stor tidlige og erfaring med hjemskaderehabilitering på avanceret niveau eller højere. (> 2 år)

Volumen:

- Arbejder primært med hjemskaderehabilitering.

Koordination og samarbejde:

- Ofte behov for indsatser på tværs af sundheds-, social-, undernærings- og socialrådgivningsområdet.
- Heltidsindsatser med en hjemskaderehabiliteringsfunktion.

Rehabilitering på specialiseret niveau – eksempel på målgruppe

Komplekse og omfattende sensorimotoriske funktionsnedsættelser og aktivitetsbegrænsninger ift.:

- Omring for sig selv samt bevægelse og farten.
- Kommunikation: dygtig, alene og kognitive kommunikationskompetencer, med behov for samarbejdet og overblik over fag tværs for kommunikation.
- Erindring, herunder dygtig.
- Syn eller opmærksomhed: Der kan være behov for skærkede foranstaltninger.
- Kognition: Der kan være behov for særlig støtteforløb.
- Autoforbeholdning, hukommelse, og/eller problemer med orientering i tid og sted. Der kan være behov for skærkede foranstaltninger.
- Det emotionelle: Der kan være behov for særlige støtteforløb.
- Træthed og udbrændt.

Rehabilitering på specialiseret niveau – kvalitet

Kompetencer:

- Indgående og specifik viden om neurologi, hjemskaderehabilitering og den tilgængelige evidens.
- Færdigheder som rummer omfattende rutine og erfaring med hjemskaderehabilitering på dette niveau. (>5 år)
- Hjemskaderehabilitering, hvor der er omfattende og/eller relativt sjældne behov.

Volumen:

- Arbejder dagligt og overvejende med hjemskaderehabilitering.

Koordination og samarbejde:

- Særligt krav til tverrfaglig og helhedsorienterede forløb, timing og organisering.

Genoptræning på specialiseret niveau – eksempel på målgruppe

Behov:

- Svære dygtig, hvor der er behov for specialiseret klinisk undersøgelse af funktioner i mund og synligt eller instrumentelt undersøgt, herunder fysiologisk, fysiologisk, evaluering af styrkefunktion (FES) eller videofluorografi, koordineret med samtidig genoptræning.
- Svære motoriske/retikulære (som spastisk og dygtig). Behov for specialiserede klinisk og instrumentel undersøgelse koordineret med medicinsk behandling og samtidig genoptræning. Eventuelt individuelt skinnbehandling.
- Svære sensorimotoriske vanskeligheder og med væsentlige begrænsninger af gangfunktionen, hvor der er brug for særligt kognitiv støtte, herunder robotteknologi som lokomat.
- Svære sensorimotoriske, så som Complex Regional Pain Syndrome (CRPS), hvor der er behov for specialiseret klinisk undersøgelse koordineret med medicinsk behandling og genoptræning. Eventuelt individuelt skinnbehandling.

SPECIALISERINGSNIVEAUER

Almen genoptræning

Rehabilitering på specialiseret niveau

Specialiseret genoptræning

Genoptræning versus rehabilitering

GENOPTRÆNING

Omfatter træning af kroppens funktioner og træning af aktivitetsbegrænsninger. Varetages typisk af fysio- og ergoterapeuter.

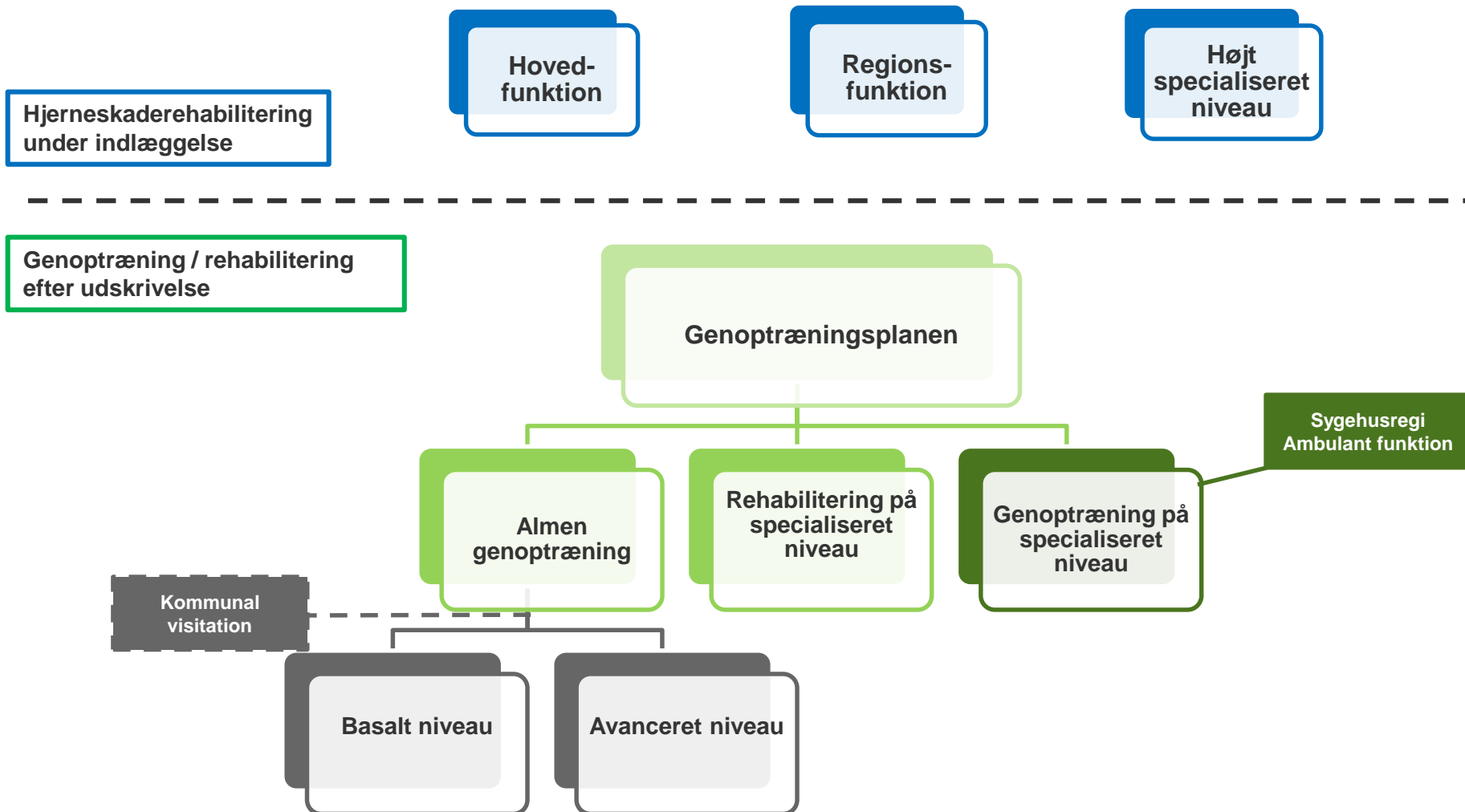
Formålet er, at personen opnår samme grad af funktionsevne som tidligere eller bedst mulig funktionsevne.

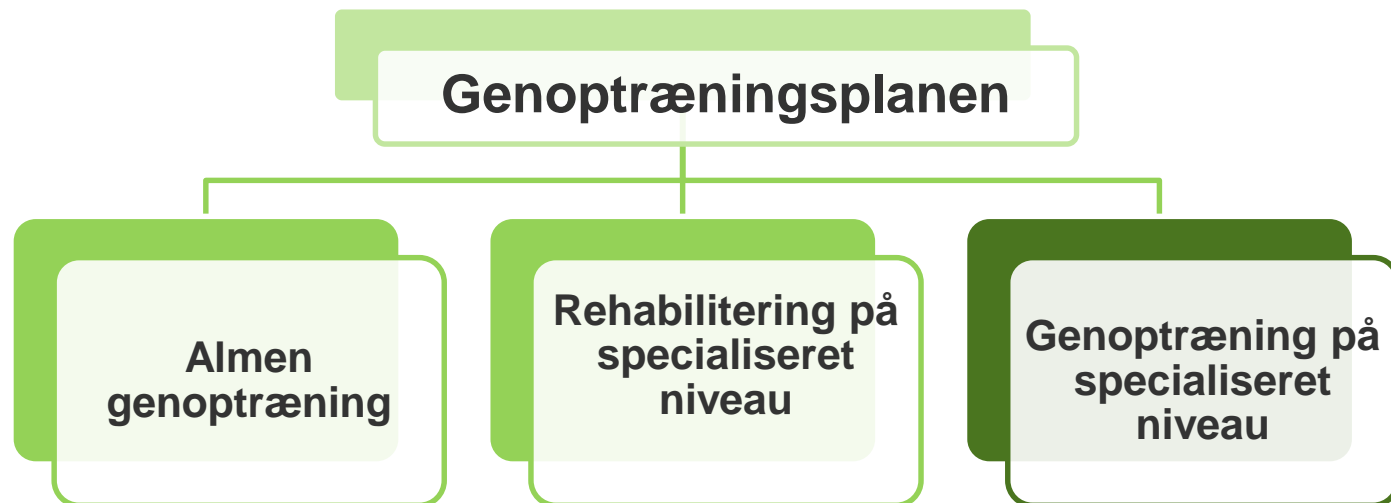
REHABILITERING

Omfatter genoptræning og andre rehabiliterende indsatser rettet mod personens funktionsevne og baseres på hele livssituationen. Herunder indsatser rettet mod områderne: **sundhed, socialt, uddannelse og beskæftigelse, og dermed forskellig lovgivning. Varetages af mange forskellige faggrupper.**

Rehabiliteringsindsatserne tilbydes målrettet og på tværs af faggrupper, forvaltninger og sektorer.

Specialiseringsniveauer

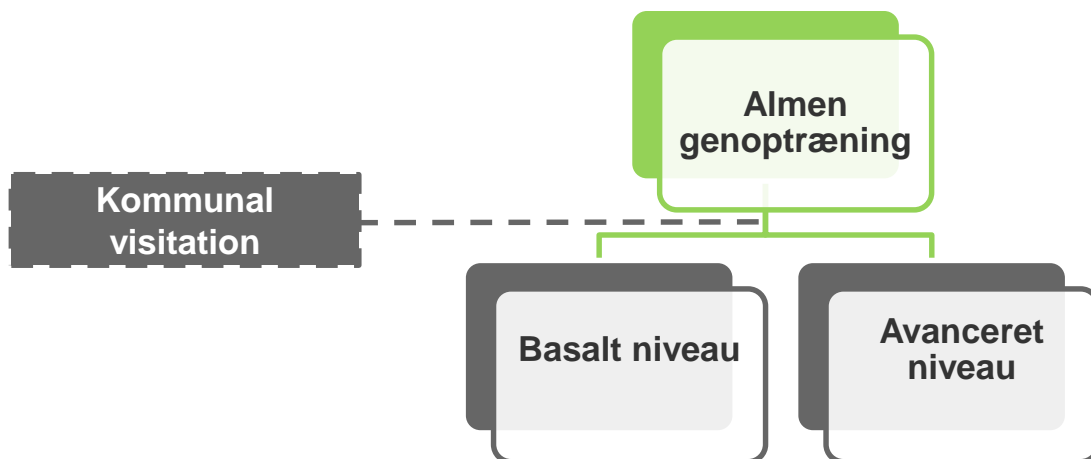
- En lægefaglig vurdering, hvorvidt patienten efter udskrivelse fra hospitalet har behov for genoptræning / rehabilitering, herunder specialiseringsniveauet.
  - **Praksis: Indenfor hjerneskaderehabilitering vurderes indikation for genoptræning og specialiseringsniveauet oftest i samarbejde med andre sundhedsprofessionelle.**
- Vurderingen beror på: aktuel funktionsevne, aktuelt genoptræningsbehov og potentiale for bedring
- Rehabilitering på specialiseret niveau: Specialafdeling minimum på regionsfunktionsniveau jf. Sundhedsstyrelsens specialevejledninger.

Rehabilitering på specialiseret niveau

Udarbejdes på relevant specialafdeling minimum regionsfunktionsniveau jf. Sundhedsstyrelsens specialevejledninger.

Almen genoptræning

- Kommunen skal på baggrund af en sundhedsfaglig vurdering angive, hvorvidt borgeren har behov for genoptræning på basalt eller avanceret niveau.
- Kommunen visiterer borgeren til de konkrete indsatser.

Kilde:

Bekendtgørelse om genoptræningsplaner og om patienters valg af genoptræningstilbud efter udskrivning fra sygehus. Sundheds- og Ældreministeriet. 2018
Vejledning om genoptræning og vedligeholdelsestræning i kommuner og regioner. Sundheds- og Ældreministeriet. 2018

Genoptræning på basalt niveau

Funktionsevne:

- Patienten har typisk enkle og afgrænsede funktionsevnenedsættelser.
- Ingen komplikationer under behandlingsforløbet af betydning for funktionsevnen og/eller genoptræningsindsatsen

+

Behov:

- Genoptræningsindsatser, der primært varetages af autoriserede sundhedspersoner med generelle kompetencer inden for deres fag.

Genoptræning på avanceret niveau

Funktionsevne:

- Patienten har typisk omfattende funktionsevnenedsættelser ofte af betydning for flere livsområder (sundhed, socialt eller beskæftigelse).
- Eventuelt komplikationer under behandlingsforløbet af betydning for funktionsevnen og/eller genoptræningsindsatsen.

+

Behov:

- Genoptræningsindsatser, der primært varetages af autoriserede sundhedspersoner med særlige kompetencer inden for deres fagområde.
- Nogle patienter vil have behov for, at genoptræningen koordineres med andre rehabiliteringsindsatser på avanceret eller specialiseret mhp. at opnå fuld eller bedst mulig funktionsevne.

Rehabilitering på specialiseret niveau

Funktionsevne:

- Patienten har typisk komplicerede, omfattende, sjældne og/eller alvorlige funktionsevnenedsættelser af væsentlig betydning for et eller flere livsområder.
- Oftest omfattende mentale funktionsnedsættelser.

+

Behov:

- Patienterne har behov for både genoptræningsindsatser og andre rehabiliteringsindsatser, som varetages af autoriserede sundhedspersoner og andre fagpersoner med specialiserede kompetencer inden for deres fagområde.
- Særlige krav til tilrettelæggelse af helhedsorienterede forløb, timing og organisering.

Genoptræning på specialiseret niveau

Funktionsevne:

- Patienter har typisk komplicerede, omfattende, sjældne og/eller alvorlige funktionsevnededsættelser af væsentlig betydning for et eller flere livsområder.
- Eventuelt alvorlige komplikationer i behandlingsforløbet af betydning for funktionsevnen og/eller genoptræningsindsatsen.

+

Behov:

- Genoptræningsindsatser, der primært varetages af autoriserede sundhedspersoner med specialiserede kompetencer inden for deres fagområder.
- Krav til tæt koordinering af genoptræning, udredning og ambulantly sygehusbehandling. Der kan være et patientsikkerhedsperspektiv.
- Der kan anvendes særligt udstyr som kræver særlige kompetencer til indsatsen.

Kilde:

• Bekendtgørelse om genoptræningsplaner og om patienters valg af genoptræningstilbud efter udskrivning fra sygehus. Sundheds- og Ældreministeriet. 2018

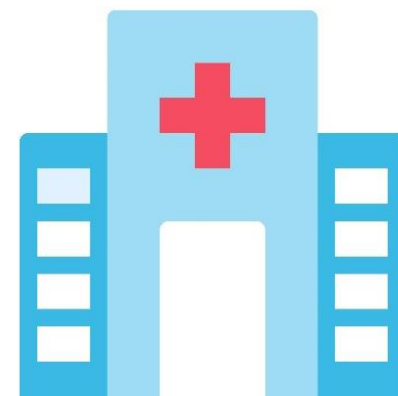
** Vejledning om genoptræning og vedligeholdelsestræning i kommuner og regioner. Sundheds- og Ældreministeriet. 2018

FØLGENDE SLIDES ER MÅLRETTET
HJERNESKADEREHAABILITERING

Rehabilitering på specialiseret niveau

- Udarbejdes på relevant specialafdeling minimum regionsfunktionsniveau jf. Sundhedsstyrelsens specialevejledning for neurologi.
  - Hjerneskaderehabilitering
- ”Er patienten er indlagt på en afdeling/sygehus, der ikke er godkendt til varetagelse af hjerneskaderehabilitering på minimum regionsfunktionsniveau, bør genoptræningsplanen udarbejdes i samarbejde med en afdeling med minimum regionsfunktion.”**

Intensitet i forløbet

- Tilrettelæggelse og graduering efter borgerens individuelle behov, potentiale og ressourcer mhp., at funktionsevnen fortsat forbedres i forhold til fastsatte mål.
- Genoptræning på basalt niveau: Indsatser minimum 2 gange ugentligt varetaget af en eller flere faggrupper, som oftest ergo- og fysioterapeuter.
- Genoptræning på avanceret niveau: Typisk indsatser minimum 3 gange om ugen varetaget af to eller flere faggrupper.
- Rehabilitering på specialiseret niveau: Ofte en kombination af indsatser fra mindst tre faggrupper og med indsatser minimum fem dage om ugen, gerne dagligt og ofte flere gange dagligt.

Genoptræning på basalt niveau – eksempel på målgruppe

Lette og afgrænsede sensomotoriske funktionsnedsættelser og aktivitetsbegrænsninger:

- Omsorg for sig selv samt bevægelse og færden.
- Kognition: koncentration, hukommelse, indlæring, planlægning eller problemløsning.
- Træthedsproblematikker med afgrænset betydning for aktivitet og deltagelse.

- Omfattende funktionsevnenedsættelse og komorbiditet før den aktuelle begivenhed, og genoptræning på basalt niveau er tilstrækkeligt til at opnå forventet forbedring af funktionsevnen.

Genoptræning på basalt niveau – kvalitet

Kompetencer:

- Grundlæggende viden om eget fag samt neurologi og hjerneskaderehabilitering
- Færdigheder som rummer rutine og grundlæggende erfaring med eget fag samt hjerneskaderehabilitering
- Hjerneskaderehabilitering af lav kompleksitet

Volumen:

- Arbejder ugentligt med genoptræning og/eller rehabilitering efter erhvervet hjerneskade.

Koordination og samarbejde:

- Samarbejde mellem de involverede fagpersoner. Primært sundhedsområdet.

Genoptræning på avanceret niveau – eksempel på målgruppe

Moderate og omfattende sensomotoriske funktionsnedsættelser og aktivitetsbegrænsninger ift.:

- Omsorg for sig selv, bevægelse og færden. Der kan være tonus-problematikker som er medicinsk behandlingskrævende
- Træthed

Lette til omfattende funktionsnedsættelser og aktivitetsbegrænsninger ift.:

- Ernæring, herunder dysfagi.
- Kommunikation, herunder dysartri, afasi og kognitive kommunikationsvanskeligheder. Der kan være behov for samtalestøtte.
- Syn eller opmærksomhed, så som hemianopsi eller neglect.
- Kognition: koncentration, orientering i tid og sted, hukommelse, indlæring, planlægning eller problemløsning af væsentlig betydning for personens daglige livsførelse.
- Adfærd/ personlighed: indsigt, initiativ, dømmekraft eller agitation.
- Det emotionelle: stemningsleje, temperament, motivation eller empati.

Genoptræning på avanceret niveau – kvalitet

Kompetencer:

- Indgående og specifik viden om neurologi og hjerneskaderehabilitering.
- Færdigheder som rummer stor rutine og erfaring med hjerneskaderehabilitering på avanceret niveau eller højere. (>2 år)

Volumen:

- Arbejder primært med hjerneskaderehabilitering.

Koordination og samarbejde:

- Ofte behov for indsatser på tværs af sundheds-, social-, undervisnings- og beskæftigelsesområdet.
- Hensigtsmæssigt med en hjerneskadekoordineringsfunktion.

Rehabilitering på specialiseret niveau – eksempel på målgruppe

Komplicerede og omfattende sensomotoriske funktionsnedsættelser og aktivitetsbegrænsninger ift.:

- Omsorg for sig selv samt bevægelse og færden.
- Kommunikation: dysartri, afasi og kognitive kommunikationsvanskeligheder, med behov for samtalestøtte og eventuelt særlige rammer for kommunikation.
- Ernæring, herunder dysfagi.
- Syn eller opmærksomhed. Der kan være behov for sikkerhedsforanstaltninger.
- Kognition. Der kan være behov for særlig støtteordninger.
- Adfærd/personlighed, hukommelse, og/eller problemer med orientering i tid og sted. Der kan være behov for sikkerhedsmæssige foranstaltninger.
- Det emotionelle. Der kan være behov for særlige støtteordninger.
- Træthed og udtrætning.

Rehabilitering på specialiseret niveau – kvalitet

Kompetencer:

- Indgående og specifik viden om neurologi, hjerneskaderehabilitering og den tilgængelige evidens.
- Færdigheder som rummer omfattende rutine og erfaring med hjerneskaderehabilitering på dette niveau. (>5år)
- Hjerneskaderehabilitering, hvor der er omfattende og/eller relativ sjældne behov.

Volumen:

- Arbejder dagligt og overvejende med hjerneskaderehabilitering.

Koordination og samarbejde:

- Særlige krav til tilrettelæggelse af helhedsorienterede forløb, timing og organisering.

Genoptræning på specialiseret niveau – eksempel på målgruppe

- Svær dysfagi, hvor der er behov for specialiseret klinisk undersøgelse af funktioner i mund og svælg samt instrumentel undersøgelse, herunder Fiberoptisk Endoskopisk Evaluering af Synkefunktion (FEES) eller videofluoskopi, koordineret med samtidig genoptræning.
- Svær muskeloveraktivitet (som spasticitet og dystoni). Behov for specialiserede klinisk og instrumentel undersøgelse koordineret med medicinsk behandling og samtidig genoptræning. Eventuelt individuel skinnebehandling.
- Svære sensomotoriske vanskeligheder og med væsentlige begrænsninger af gangfunktionen, hvor der er brug for særligt kostbart udstyr, herunder robotteknologi som lokomat.
- Svær smerteproblematik, så som Complex Regional Pain Syndrome (CRPS), hvor der er behov for specialiseret klinisk undersøgelse koordineret med medicinsk behandling og genoptræning. Eventuelt individuel skinnebehandling.